

gerjesztett nagy várakozást túlhaladta; ámbár francia beszédjét a közönség nagyobb része nem érthette; ez okból azonban utóbbi mutatónyinál Csepregi magyarul is elmondta a tudnivalókat. Ünnepek miatt f. hó 26-kaig színházunk zárva marad. N. I. —

Kisfaludy-társaság. Az 1840-re kitett költői feladásra a már jelentettek kivül még egy pályamunka érkezett f. é. nov. 20-án. Így a kitűzött határidőn túl u. m. Hedvig, történeti beszély ezen jelszóval: „*És völgyön és hegyen lakodalom*“, mely a mondott okból pályázásra nem bocsáthatván, alulírt jegyzőnél visszavételhetik. Tóth Lőrincz s. k.

⊙ **Gömörben** a folyó hónap 9-én kezdődött évnegyedi gyűlés első napját nagy részben ismét a 6 heti oktatás és szerencsétlen reversalisok huzták ki. Barátja az elméleti surlódásoknak, még ha élénkebben folynak is azok; a kedélyek surlódásainak, mellyeknél, bármi tiszta szándékkal folytattassanak, még is — valamint a legtisztább bornak is van némi alja — valami keserű üledék mindig — néha tán észrevétlenül — marad a keblekben, nem vagyok kedvelője. Igazságosnak tetszhetik, hogy kik reversalisokat adtak ki, azokat teljesítsék is; de midőn a reversalis megszűnt a két házsfél közötti kérdés lenni, vagy keletkezében nemcsak hogy nem volt egyedül a két házsfél közötti szerződés, sőt a katholica nő a házasság első éveiben nem is tudta, hogy férje reversalist adott, nem csudálhatni, ha a megye illyesek fogyanatosításában részt venni irtozik. Meggyőződés, mikép a törvényhatóságok, a jölelkűen kelt reversalisokat, ha azok fentartását az egyik fél kívánja, fogyanatosítani tartoznak; s viszont, hogy az egyházi rend, csak a közbéke tekintetéből is ovakodhatnék, legalább a feljebb említett féle reversalisok fogyanatosítását szorgalmazni. E két tárgyban újabb és ismét felírati fog. — A gyűlés folytában felolvasott a magyar nyelvtérjesztésre ügyelő megyei küldöttség tudósítása, mellyből örömmel értettük Szász-Coburg-Gothai hg Ferdinand azon hazafiai intézkedését, miszerint nagy terjedelmű urodalmi tót helységekben, a magyar nyelv terjesztésében magát kitüntető minden iskolamester általa évenként 20 ezüst forinttal jutalmaztatik. Nemzetiség-terjesztési e szent cél előmozdításához részéről is járulandó, főispánhelyettesünk is olly tartalmú nyilatkozást nyújtott a megyéhez, hogy helységekben, magát e részben leginkább kitüntető két iskolamesternek, évenként 20 és 20, összesen tehát 40 p. p. frtot ajánl jutalmul. Köszönet a nemzetiség nevében a nemeslelkű férjfiaknak, vajha a honosított hg példáját számos törzsökös magyar uraink követnék! Nem kerülheték el e küldöttség figyelmét az ok, miket Szatocs K. a Társalkodó 92 számában Hlavacsek törekvéseiről mond, s annál fogva indítványára megyénk által Hlavacsek ur felsőbbsege fel fog szóllitani, hogy nyomozván e vádakat, a mennyiben bebizonyulnak, őt törvényelleni szegüléseért vétségéhez képest fenyítse meg. — A 60 számú magyar gyalog ezred parancsnokától német levél érkezvén a megyéhez, a nm. Helytartóság meg fog kéretni, hogy az 1840: 6-ik tcz. §-nak sikerítését a hadi főkörmányszék által eszközölje, különben e megye jövőjében minden illy levelet visszautasítand. Előterjesztett: mikép hírlapjaink szerint a magyar váltószékek pecsétje diák köriratú lesz. A ki tudja, hogy fejlődni kezdő népeknél a nemzetiség mindenek felett áll, s a polgári alkotványnál is majd nagyobb fontosságú, az méltánylani fogja, hogy e megye mindent őrszemmel kísér, mi nemzetiségünket érdekli, s méltánylani nézeteit, mellyek arra birták, hogy kérelme teljesülésének biztos reményével esedezék a Felsőházhoz: méltóztatnék a magyar váltószékeket, mellyek magyar törvény szerint, magyarul folytatott perekben, magyarul hozandnak ítéleteket, a magyar köriratú pecséttekkel kegyesen ellátni. — Felolvasatván megvitatták s állapították az ujonczállítás tárgyában nevezett, s az utolsó országgyűlésen tett szabad ajánlatnak mikép leendő kivetéseül szolgáló, az eddiginél igazságosb új kulcs kidolgozására megbízott küldöttségek tudósításait. — Az utak rendszeresítésében munkálkodott küldöttség javaslata is előterjesztett s elfogadott, mellyről meggyőződésünk: hogy az a mostani körülményekben, míg t. i. a nemesember utak körüli egész részvéte azoknak szabad használatában központosul, a lehető legjobb. E javaslat következtében Heves megyének is megnyílnak egy jó út által határaink, mi okozta eddig meg nem történtét? ha igazak akarunk lenni, tán azt kell megvallanunk: féltünk hogy Heves elárasszármaszombati piacunkat termékeivel. Azonban e szűkeblű s egyszersmind balga véleményről szerencsésen megszabadultunk, s látjuk, hogy kizárva az eladót, a vevőt is elidegenítjük, s ha egyszer kétszer kényszeríthetők is ezt, keresett áru hiányában miénket nagy áron fizetni, utóbb végkép elmarad; s viszont hol nagy az árulók csődülése, tudolni fognak oda vevők is, mindenki azon vásárra sietvén, hol legbiztosabban reménylheti jutányos áron kaphatni a mit keres. Ezek kivül több magányos tárgy is kerüle tanácskozás alá, mellyeket elhallgatva, csak azt hozzuk még köztudomásra, hogy Gömör közkívánatjára országgyűlési volt követek közül négy nevezetett e megye táblabíráiul: Pázmány Dénes, Bezeredy István, Beöthy Odón és Klauzál Gábor urak. — Gyűlésünk jövő héten is folytatatik. —

(Adakozások MATYAS szobrára. Folyt.) Pest vgye 50f.; négy ifju 18 f.; Markovics József alisp. gyűjtése 15 f. 10 k.; b. Vécsey Pál gyűjtése 35 f.; Halász Kálmán gyűjtése 64 f.; Grabovszky-család 10 f.; Tata-tóvárosi casino 26 f.; Ásbóth Móricz f. sz. bíró gyűjtése 28 f. 20 k.; Laskay Lajos alisp. gyűjt. 45 f.; Bitnicz Lajos gyűjt. egy arany, és 3 f.; gr. Bethlen Gábor gyűjt. 140 f.; Teleki Domokos gr. 50 f.; Patay Sámuel gyűjt. 18 f. 20 k.; Jónás József pécsi predik. gyűjt. 116 f. 2 k.; és 3 ar. b. Kemény Dienes gyűjt. 85 f.; Mukies Simon gyűjt. 33 f.; László Jozefa gyűjt. 132 f.; Kiss Károly gyűjtése Zsibón 28 f.; Huszár József alisp. gyűjt. 36 f.; Mayer István gyűjt. 9 f. 4 k.; Csernovics János gyűjtése 110 f. mind pengőben.

Munkács, dec. 1-jén F. évi nov. 23-án, b. Perényi Gábor, főispáni helyettes elnöke alatt, Beregszászban tartott közgyűlésen érdekes jelenetnek valánk részesei, midőn Beregszász köz szeretetet nyert első alispánja, ludányi és esomai Bay György váratlanul, s így a meglepés kétszeresítésével, nyolcz évig közlegüléssel viselt hivataláról lemondott. Komoly, nagyszerű volt a hatás, és valódi mély a fájdalom, miket gerjeszt. Meglepő, busszép volt látni azon férfit, kinek az ősz hajfürtjeire ihléle ugyan derét, de testereje, arcának élénk színezete, szép vonalmai, kedves nyájassága vidám férfit, romlatlan erőt igazolnak; meglepő volt látni azon férfit, kinek arcán, mint tükrében a léleknek, a jelenet ereje, a fájdalom, mit éreze, s mit a népes gyűlés tömege által érezni tapasztalt, gyakorló hatalmát, miként derült arcára komor ború nehezült, búskomolyság váltá fel a szende vonalakat, s azon bucsuvét szavalása közben, melly indulati magasztaltságában lélekre hatva zengett elmegeható ajkairól, mely, ünnepélyes esend uralkodók a teremben, s a beszéd érzedusabb helyei, miket a leköszönő személye iránti szeretet s kilépteni fájdalom öregbítenek, bánatos könnyecskéket idéztek a hallgatóság szemébe, s magának a szónoknak is, kinek mély érzeménye busongást, halványaságot ömlesztett arcára, könnyök ragyogának szemében. S habár számos tag, kiknek előadásukban az egész nagy tömeg élénkül osztozik, kérte is hivatalának, legalább a nem sokára bekövetkező tisztválasztásig leendő viselesére; határozata mellett szilárdul maradt. Miután tehát, a főispáni helyettes fáradalmiért, szolgálatiért, a megye nevében, köszönetét nyilványítá, alispáni székéből kilépven harsogó „éljen“ kiáltások közt foglalt helyet a táblabírák sorában, azok koszoruját díszesítő. (Leköszönési beszédét lásd mai Társalkodónkban) A leköszönt első alispán, kit igazságszeretet, szerényesség, nyájasság jellemzőnek pályáján, s ki ifjabb korában a költészet mezején több kedves olvasmányu verskoszorút fűzött Helikon illatdús virányiból, hivatalkörében is barátja volt a literatúrának, esendes magányába, hova terhes foglalkozási közül szellemi élvezet öregbítenő vonult magzatának, barátinak karjai közé — hivatalviselése alatt gyűjtött bokros érdemeinek legedeb jutalmát, Beregszász köz tiszteletét, s változhatlan szeretetének zálogul forró magyar kézszerorizás viszi társul magával. — Hangos szavakban mutatkozott az általános rorszás itt kassai akademiái aligazgató Bányay Mihálynak a Nemz. Ujságban s Jelenkorban közölt azon cselekvénye miatt, miszerint azon örv. alatt, mintha a szelid nevelésű ifjait jelenezni kellő kül magaviselettel össze nem férkeznek a szakálviselés, határozatba vette: senkit, ki azt viselne, iskolába fel nem venni. Ez intézkedést „jelen atyáskodásnak“ miként a Nemz. Ujság után azt a Jelenkor veszi, nem nevezhetjük, ha csak ironiával élni nem akarunk. Magyar törvényt tanító Rauberstrauchnak pedig azon szerénytelensége, minélfogva „ékes“ (természetesen, nem magyarul tartott) beszédében nyelvünket műveltetlennek fósté — megvetésünket víta ki.

➤ **Esztergám vgye** f. h. 14's köv. napjain fontos közgyűlést tartott, s e végzési nevezetesek: Az országgyűlés zaja vitatott vegyes házasságokra nézve indítvány tételét, hogy miután a szomszédok Pest vgye közönsége, a közbir szavaként mind azon kath. plebanust, kik a vegyes házasságokat minden különbség nélkül megáldani, s azokra az egyházi szent szertartásokat alkalmazni vonakodnak, annyiszor mennyiszor törvényszék elibe idéztetni, s az 1647-ki 14-ik tczikk szerint 600 p. forintban marasztaltatni kívánja, ezen határozatát az ország valamennyi törvényhatóságival is tudatni rendelte. Midőn pedig a hűség ország primása ezen határozat következtében a kath. szentegyház elvéhez, és a hazai törvényekhez méltó nyilatkozását és óvását Pest megyének megküldötte, s következőleg a nevezett megye a hűségnek az országgyűlésre mélyen tiszteltnek, egyházi főméltóságátúli elmozdításáért a felsőséghez felirás terjesztett föl, nehogy a romai katolika hit, az alkotványunkkal egykoru s vele testvéreleg egybeforrott hit szabad gyakorlatának akadályoztatására, s az egyháznak a polg. törvények hatalma alá nemeshető jogai esorbittatására irányzott ezen lépéseket gyamolító eszmék országgyűlésre terjesztve mélyebb gyökereket verhessenek s így a közboldogságnak kiszámíthatlan kárával fölélesztendő vallásbeli villongások, a sok szép ümölösöt hozott előhaladásra fordítandó közügyelmét hazánkfiainak magukra elvonják, javasoltatt: hogy megyénk s Pest vgye e pontban határozatival ellenkező nézetit okokkal támogatva, szinte az ország törvényhatóságival most idején korán közölje. A tárgyhöz többen igen lelkesen s törvényszerűleg szóltak. De az indítvány következtében, noha az egybesereglett KK. és RR. s Pest vgyével, (a mennyire e részbeni határozati tudomásul vannak) ellenkező meggyőződés mellett buzognak, annyira, hogy a telt teremben egyetlen egy szócska sem emelkedett, a mely Pest megye határozatával összhangoznék; még is az indítványba hozottaknak érdemileg tárgyalatásait ezélszerűbbnek vélték azon időre halasztani, midőn s Pest vgyének e tárgybani, a közbir szerint minden vgyéhez iratni rendelt levele megérkezvén, belőle azon alapok, mellyekre az érdekelt határozatok építettek, hitelesen tudva leendnek. E levélnek netalán történhet elmaradása esetében pedig elmulaszthatlan kötelességöknek érzik Esztergom KK. és Rendei e részbeni meggyőződésük nyilványításával, a kath. vallás akadály nélküli gyakorlatának ótalmára s egyszersmind az egyházi hatalom jogainak épségben fentartása mellett szavokat emelni. Addigis, míg ezt teljesítendik, közakarattal általjában nyilványították és jegyzőkönyvükbe foglaltatni rendelték, hogy az egészen lelki dolgok elrendelése, mellyek körébe az áldás-megadás, vagy megtagadás is tartozik, az egyházi hatalmat illetvén, ebbel avatkozásra a polgári hatalomnak jogát soha elismerni nem fogják. — Az új törvények értelménél fogva megyénk által 197 katonajoncz kiszolgáltatása jan. 7-én kezdetni rendeltetett, ezt nagy küldöttség eszközözendő az országos utasítás nyomán. Országgyűlési példa után a nép-összeírás vétetvén sinórmértékül, itt 218 lélekre esik egy katona, melly népösszeírás hogy ezután annál pontosabb legyen, a népet legjobban isméről illető lelkipásztorok e részbeni közremunkálásul fölkéretni határozattak. Többi közt vita alá került: szabad e községek által ujonczai javára kárpótlékul, lelkésztől s némi elismerésül ajándékpénzt gyűjteni? Ez megengedett, miután adakozástul senkit sem tilthatni el; de ez minden visszaélés elváltatására csak a főnevezett küldöttség előteszközlendő, úgy szinté a töke árvák tárában megakartandó és évenkénti kamattal gyarapítandó lesz. Egyébiránt az ujoncz-állításnál előforduló kérdések elintézése az érdekelt választmányra bízott. Uzovics János főispáni helytartó kormánya alatt a haladás elve mindenre illesztetvén, s tisztviselőink, kivált Reviczky Károly esztergami járásbeli főszolgabíró ur hivatalbeli igen buzgó eljárásával minden szép és jó határozat díszesíten sikeressítetvén, országutainkat helyel faszorok kornevezik s hogy fatenyésztés által jótékony faszorás minden megyei utra terjedhessen és főtartathassék, a megyei uradalmak faskolára alkalmazható telkek ajánlására megkérettek. A főkapitán készséggel teljesíté a KK. és RR. ezen kívánságát, Csév és Nánán faskolára feltörendő gyep ajánlásával. — A megyei szép és rendez szederfaiskolának felügyelőjévé s a selemenyésztés terjesztése körül állandóan munkáló választmány elnökévé közös tiszteletben álló muzsai pleb. Tillmann Mih. ur nevezetett ki. — A nemz. nyelv virágoztatásul Rudnyánszky József kanonok ur vezérlete mellett szinte állandó szorgalmazó küldöttség benyújtá évi jelentését, szép előhaladásul biztosítá a RR-ket a sárisápi, esolnoki és kurali iskolamestereket ebbeli iparkodásuk miatt végzésileg megdícséretni, úgy szinté a Széchenyi-Kolonics féle alapítvány jutalmára a nm.

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; az Országos Választmány nyilatkozása a' nemzeti színház ügyében; budapesti napló: nézetek a' nyilvánosságról 'sa't.; 'sa't.; Kisfaludy-Társaság; gömörmezei hírek; Esztergammegye közgyűlése; adakozás Hunyady Mátyás szobrára; beregmezei közgyűlés; pápai ünnepély; 'sa't.) Amerika. Spanyolország (ministerségi nyilatkozat Krisztina királyné ellen; surlódás a' baszk tartományokkal; 'sa't.) Anglia (a' parlamentnyitási nap meghatározatott; 'sa't.) Franciaország (a' spa-tábornagyhoz; a' követkamrában; a' választóírat elfogadtatva; vélemények a' kamraülések eddigi szelleméről; Moutholon irata Soult Jóniai szigetek (pusztító földrengés.)

Magyarország és Erdély.

Ő cs. 's ap. kir. Fels. a' pesti első bíróságú váltó törvényszék elnökévé Almásy Móricz gr. kir. helytartósági tanácsost, a' sopronyi váltó-törvényszékévé Noszlopy Ignác kir. táblai ülnököt, a' pozsonyi váltó-törvényszékévé Zichy Ferencz gr. fumei kormányzékéi első ülnököt, az eperjesi váltó-törvényszékévé Szinnyey-Merzse László tiszáninnyi ker. táblai ülnököt, a' károlyvárosi váltó-törvényszékévé pedig Lentulay Imre bányászi táblai ülnököt; továbbá Laczkovics János Temes vármegye és Lipovniczky Vil. Bars vgye alispánit, és Fáy Fer. Zemplény vgye táblab., a' váltó-feltörvényszék ülnökeivé; Névény Sándor status- és conferentia-tanácsi tisztet valóságos titoknokká, Pazzi Mihály udv. fogalmazót a' magyar kir. udv. kancellaria számszeletti titoknokává, 's remete-poganyesti Sebastiani József köz. udv. kamrai számszeletti fogalmazót statustanácsi tiszté méltóztatott kegy. kinevezni; Bedesula Tamás kalocsai érsekségi titoknokot az ugyanottani főkáptalanban tiszt. kanonokságra emelni 's végre a' tenger melléki magyar kamrai javak felügyelősége megürült ideigleni hivatalára Czernkovich Józ. cs. kir. közönséges udv. kamrai fogalmazó-gyakornokot alkalmazni.

Veres Ferencz kincstári írnok brassói 30ados-tiszté, 's Dobokay Károly erdélyi kir. sóigazgatósági írnok marosújvári sópénztári tiszté neveztetett ki. A' nm. m. kir. udv. Kamra Brückner Kár. starinai harminczad-bárczaszedőt alsó-jablunkai kir. vám- és harminczadi áreszedővé, Sterbeczky Lajos kir. ügyigazgatósági kiadót pedig ideiglenen fumei kir. fiskálissá nevezte ki.

Az utóbbi országgyűlésnek a' magyar színház tárgyában alkotott 44ik törvénycikkje által nevezett országos választmány törvényileg reá ruházott kötelességében eljárando, maga munkálkodását nemes Pest vármegye többszöri sürgetéseire is. mult hónap 19én megkezdette, foglatosságának sinórmértékű azokat követvén, miket törvény parancsol, 's honi nyelvünk, nemzetiség, csinosbodás, udvariság olly méltán kívának. E' nemzeti közohajtást a' színház körében azonban csak úgy hívón elérendőnek, ha ezen nemzeti intézet házilag kezeltetvén, annak fentartására ajánlott mennyiség segedelmével mind azon eszközök megszerzetnek, mellyek a' kívánt cél elérésére mulhatlanul megkivántatnak; — miért is a' magyar színháznak törvény rendelete szerinti átvételét ugyan jövő évi január hónap első napjára határozza, — kezelésére nézve mindazáltal abban állapoték meg, hogy ez, az országos küldöttség köréből nevezendő választmány által csak a' jövő husvéti ünnepek után kezdessék meg, mind az akkorig tartó szerződések miatt, mind pedig azért, mivel legalább annyi időt tartott szükségesnek arra, hogy megtétetvén a' kellő előkészületek, a' magyar színház, a' nemzet várakozásához és díszéhez képest országilag nyitathassék meg; — addig pedig a' kezelés módjával már megismérkedett részvényes társaság némelly e' végre felszólított tagjai által bizonyos kedvezések mellett folytattassék. De az általok kitézött feltételek sokkal súlyosabbak lévén, semhogy azokat az Országos Választmány elfogadhatta volna, — ama' kellemetlen helyzetbe jött: hogy minden gyakorlati csaknem meggyőzhetetlen nehézségek mellett is, — nehogy a' színház közbotrányra bezárassék — kénytelen volt ideiglenes igazgatást rendelni, melly azon nemzeti intézet kezelését jövő husvétig egy választandó igazgató munkálkodása mellett mostani állapotjában fentartsa. Mirendzve a' nemz. színház emelkedésére az országos választmány rögtön mit sem tehetvén, az előbb említett határidőig a' nemz. színház igazgatását ugy kívánja egyedül tekintetni, mint az eddiginek folytatását. Költ Pesten Karácson hava 20kán 1840. tartott választmányi ülésből. —

Budapesti napló: A' lipcei Allg. Zeit. legközelebb többi közt aggályos hangon azon hirt közlé, hogy Eichhoff b. bécsi cs. kir. közöns. udv. kamraelnök ő fels. kegyét veszté, Metternich hg 's Kolowrat gr. közt pedig komoly meghasonlás támadt. E' hírek alaptalanságát az augsburgi Allg. Zeit. bécsi rendes levelezője illőn czáfolja meg, 's valóban méltán csodálhatni, hogy a' nagy közönségű német politikai lapok szerkesztői, kik Parisban, Londonban 's más európai fővárosokban nagy költséggel több hiteles levelezőt tartanak, ezt hazánkra 's Bécsre nézve nem gyakorolják, holott épen e' birodalom az, melly most legnagyobb mértékben érdemli Európa figyelmét. E' megfoghatlan hanyagságból származik aztán, hogy hazánkra is legfontosabb hírek terjengnek; így például nem rég francia lapban olvasható vala, hogy Bányáson keresztül 40ezer ausztriai katona indult meg Törökország felé, melly hír annyira ismértetik alaptalannak, hogy czáfolatra épen nem szorul. Kormányunk a' jelen forrongásban épen nem pazarla pénzt czéltalan hadiköltségekre, hanem szilárdul kimondá a' netovábbat az európai hatalmaknak, 's a' végsiker bizonyítá, hogy határozatiban valamennyi nagy hatalom megnyugvék, sőt még Thiers népszerű kormánya is lelőpni lón kénytelen, hogy a' Bécsből kívánt béke megmaradhasson.

Midőn valamely kormány kívánatát annyira tiszteli a' külföld, akkor bizonyosan meg van egyszersmind arról győződve, hogy kormányférfiát nem választja el egymástól vézes meghasonlás, hanem szilárd egyetértés tartja egymáshoz kapcsolva. Egyébiránt ő fels. igen kegyes hangu kéziratall menté föl szolgálatától Eichhoff bárót. Kolowrat gr. pedig most is szolgál, 's így a' főnebb érintett hir alaptalansága önként kiténik. A' nyilvánosság fényes korszakában élünk most, mit a' legközelebbi francia követkamrai viták is tanusítanak, hol olly titkos diplomatai irományok kerültek nyilvános vitás alá, mikről néhány év előtt tán csak suttogni lett volna szabad, 's e' rendszert soha nem dicsérhetni eléggé, mert utját vágja minden koholmány, mikkel tilalmazás esetén dologtalan bujtogatók 's roszakaratu lázítók a' népet ámitják és elégtelenségre buzdítják, 's ezenkül a' tilalom edessége sem izgatja föl az elméket, hanem rövid megszokás után olly nyugott hidegségbe helyzi azokat, hogy életbe vágó legfontosb kérdésekről is nem szenvedélyhanem józan megfontolást hangján bírnak az emberek okoskodni. Egyedül az ohajtható tehát, hogy mind azon tárgyról, mik bármely nemzetet közelebből érdekelhetnek, 's csalhatlan hivatalos forrásokból lehessen írni, mi aztán rögtön megszegi mindenütt a' hirkovácsok kedvét alptalan mendemondák közlésire, nehogy azok rövid idő alatt bizonyosan torkukra forrjanak. E' nyilván nálunk is mindinkább terjed, 's e' napló megindulta óta napieseményeket és apróbb híreket is hir szárnyira emel, minek hasznos létét az is bizonyítja, hogy hazai hírlapjaink nagyobb része hasonló rovatot siető utóbb hasábjában nyitni, így keletkezett ugyanis példánkra a' „Kolosvári napló“ az „Erdélyi Híradóban“, „Kisfutár“ a' „Hirnökben“, és „Budapesti futnok“ a' „Sürgönyben“ 'sa't. — Szombaton, folyó hó 26kán 10¹/₂ óraker tartandja közgyűlését a' testgyakorlati iskola részvényes társasága Zichy Ödön gróf elnöksége alatt, és lakásán, hová a' részvényesek megjeleni hivatalosak. — A' nemzeti játékszini országos küldöttség már bevégzé ülést; a' színházat január 1sőjén veendi át választmányi ideigl. igazgatás alatt, mellynek tagjai Ráday Gedeon gr. Orczy b., Simoncsics pestmegyei alispán, és Patisz pestvárosi kapitány. A' színház mint halljuk husvétig havonkint ezer pgo forintot kap költségpótléki segélyül. A' mostani igazgatóság befolyása december végével egészen megszűnik. Hire jár, hogy a' minapi színházi zajos jelenet miatt Schodelné Pestet elhagyni szándékozik; távozása az operának kárára leszen 's ez talán azoknak is hibája, kik e' különben igen jeles művésznő nem akarák nem tudák illő korlátok közt tartani. Miután színházunk most már a' nemz. tulajdona 's e' szerint nem pusztá mulatóház, hanem olly intézet, mellytől magasb szellemi czélok megközelítésit is méltán követelhetni, tehát szoros kötelességünk leend folytatást figyelmes őrszemmel kísérni minden abban történendőt, 's a' hazát nyilvános ellenőrségül mindenről tudósítani, mit hihetőleg hazánk egyéb lapjai is tenni fognak, mert a' nemzeti tulajdont mindenkor illő áttekinthetési állapotban kötelesség tartani az egész nemzet előtt. Nyilvánosság által a' jó ügy mindenkor csak nyerhet, 's így az új igazgatóság buzgalma bizonyosan mindent elkövetend részről, hogy intézkedései 's azok eredményei mindenkor gyorsan 's akadály nélkül közönség elibe juthassanak. — Frankenburg Adolfot a' gyermekkorház körül szerzett érdemei tekintetéből tiszteleti tagjai közé vette föl e' közhasznu egyesület. — Tek. Pestmegye utolsó közgyűlésén hozott több végzési közt a' két város lakosira nézve főfigyelmet érdemel azon határozata, melly a' husvágó legények által a' hus-kimérésnél elkövetendő visszaélések elhárítása tekintetéből keletkezett, miszerint megállapított: hogy minden mészárszék elibe egy mérleg az ahoz megkivántató 's törvényhatósági bélyegzetű súlyokkal együtt a' mészárosok költségén ugyan, de a' ns vármegye által szereztessek meg 's állitassék fel olly végre, hogy azon minden, ki tán a' mérés valódiságáról kéteskedik, húsát azonnal megmérthesse. Ennek végrehajtása Zlinszky János középponti főszolgabíró urra lévén bizva, örömmel jelentjük: hogy f. dec. 19kétől kezdve minden mészárszék előtt az érintett mérleg a' szükséges súlyokkal együtt már valóssággal ki is vagy on állitva 's a' mellé függesztett táblán a' közpénztárookra emlékeztető köv. felírás olvasható: „itt a' vett húst mindenki megmérheti 's a' netalan történt hiányt követelheti, távozással a' jót-allás megszűnével.“ Biztosan remélhetni már most, hogy ezen igen is czélszerű rendeléssel a' mészáros legények vagy a' cselédek által isgyakorta elkövetett csalásoknak eleje vétetik. — A' Duna jege f. hó 21ikén megállott ugyan, de a' néhány napóta uralkodó enyhébb idő miatt a' járás rajta nem igen tanácsos, 's a' közlekedés leginkább ladikon eszközöltetik egy jég nélküli nyiladékon. — Nemzeti színpadunkon f. hó 18ikán „Orvos és gyógyszeres“ adaték; 19ikén bérszünettel: „Ivik Henrik házi élete“; 20ikán bérszünettel „Nevelő ezer bajban“; 21ikén ismét bérszünettel „Veszedelemes szomszédosság“; e' három este Phillippe bűvész osztatlan tetszésre ragadá a' nagyszámu közönséget 's teljes joggal monthatni el, hogy a'

Helytartó-tanácsnak előkelőleg ajánlatni vélte 's jelenté, miként a' tavaly 46 p. forintnyi magyar iskolakönyvecskék igen hasznosak lévén, az idén 76 p. forintot tűz-
enek legyen e' célra, 's ahogya' a' tőkepénz (mely e' gyűlés folytában is közel
40 p. ftal gyarapították a' szokásilag új évi üdvözlések megváltása fejében) jóval
többre nő, a' szorgalmas tanítók és tanulóknak serkentő jutalmakat kitűzni fő gondja
leend. Ez szegényeknek leghathatós rugó! A' küldöttség e' jelentése örömmel
fogadtatott. — Törvényszerűleg nagy küldöttség eskettetett-föl az országgyűlési
költségek kivetésére. — Ö Főlségének a' váltótörvényszékek iránti rendelete kibír-
dettvén, azon határozatra vezetteték a' KK. hogy koronás Fejedelmünk fölliratban
kérjék meg, miszerint a' váltótörvényszékek pecsétét magyar köriratukká változ-
tatni méltóztassék — Tapasztaltatván, hogy a' helységek előjárói által köznépünk
adózásiiban igazságtalanul apródonként sokban károsították meg (ez tán országos
Visszaélés!) miután az adózó bírja és jegyzőjével e' pontra nézve soha nem állít-
tatik szembe, meggyénk Rendei különös buzgalommal orvosolni szokván adózóink
hajait, küldöttséget neveztek ki, a' mely helyről helyre az adókönyvecskéket az
illető adózók és helység előjárói előtt megvizsgáladják és szükség esetén a' hi-
bákat orvoslandják, 's ezután a' járásbeli szolgabírák és esküdtek havonként kötele-
sek leendnek az adózókat előjáróikkal jegyzemények szerint vizsgaszemre ven-
ni 's ezen eljárásuk eredményéről, minden gyűlés elibe jelentést nyújtani. Végül
emlést érdemel közönségünk szíve nemes- voltából sarjadzó azon tette, mellyel
meggyénk egy néhai példás várnagya némi adóssága lehajtására, 's ezzel özvegye
vizsgáltatására, a' gyűlésteremben szép mennyiséget összeadni sziveskedtek. Mind-
ezeknek örvendni fog a' lelkes hazafi, miután végzeményinkben a' valóban korsze-
rű előhaladásra kell ismernie. Egy év előtt pártok indulatoskodtak nálunk egymás
ellenében, mondhatni a' jólét nagyobb aratmára mint javára. Indulat köztünk azon
tűz, melly pusztít. Most igazságszeretlet, közjó vezetése a' kebleket, 's kölcsönös bi-
zodalom, illedelem 's méltalom (discretio) mérséklé a' nyelveket az említett határ-
zatok megállapítására, 's egyedül ily állásban lehet tanácskozásiinkat kellő méltány-
lattal magasztalni 's üdvös gyümölcsökkel biztatni.

Pápa, nov. 28-dika délutánján a' ref. főiskola egy régebbi haj-
tását látta teljesülni. Megkérte ugyan is az iskolai igazgatóság Kazay
Gábor urat és nejét siskei Oroszy Juliána asszonyságot, mint ezen főisko-
lában két tanítószerk alapítóit: engednék meg hogy a' főiskola irántoki
hálából képeiket legfőstethesse 's örök emlékül magánuk megtarthassa.
A' nagylelkű alapítók a' többi jótétet újabbal tetézni kívánván ezt nem-
csak megengedék, hanem saját költségiken azokat olajban le is fősteték
's a' főiskolának ajándékozásk. Ezen igen jól talált 's aranyos rámba fog-
lalt arczképek ma az iskolai épület nagy teremében lelepleztettek, a'
hallgatóságnak 's az egész tanuló ifjuságnak Tóth Ferencz superinten-
dens és Széki Albert jelenleg iskolai igazgató urak velős beszéde közt
bemutattattak 's onnan a' könyvtárba vitettek, hol azok tartatni fognak,
emlékeztetvén a' késő maradékot is az azokat ábrázoló alapítókra. Áldás
a' már elhunyt alapítók poraira! Hosszú, és boldog élet a' még élő kegyes
alapítóknak!

Spanyolország.

(Ministerségi nyilatkozat Krisztina királyné ellen. Közbocsánat.)
A' Nationali következő levelét közli Ferrer spanyol külministernek Gui-
zothoz: „Naponkint sűrűbbedő kíváncsi látása azoknak, kik megszokták az
országot király és szobatanács kegyéből kormányozni, ez emberek egye-
sülése Franciaországban a' carlospártiakkal, a' korlátlan uralkodásu ud-
varok eselszövényi a' spanyol alkotmányos rendszer megbuktatására,
arra kényszerítik a' spanyol ideigl. kormányzóságot, hogy szövetsége-
sinél előleg megszüntetését v. akadályoztatását eszközöljék ki az ily ár-
mányoknak; mert botorság lenne a' nemzetet újlag polgárháboru ké-
tes eseményinek kitenni, midőn az országnak harcához szokott 200 ezer
katonája, 's 500 ezer polgárból álló nemzetőrsége van, melly böcsületére
's függetlenségire büszke, 's midőn oly hadvezért nevezhet tulajdonának,
kit polgári és katonai erényi miatt Európa csodál, a' haza 's katonaság
pedig legnagyobb bizalmával tisztel meg. Ez okbul tehát ő kathol. fős.
ministersége a' francia kormányhoz fordul azon kölcsönös tekintetek
fontartását kérvén, mellyek minden kétszínűséget kizárva, egyetlen
eszközül szolgálnak nagy nemzethez illő állandó kedvezményü kölcsönös
barátság-főntartásra. A' spanyol kormány teljességgel nem akar Krisz-
tina Franciaországban tartózkodása ellen szólni, 's azt sem kívánja, hogy
az ideigl. menedéket talált spanyolok ott a' vendégbarátságtól fosztas-
sanak meg. Krisztina királyné most már csak letett 's visszahozhatlanul
elvesztett hatalmat képvisel. Személye nem elv, 's ő semmi mást nem
igényelhet a' király özvegyének jogain kívül; ámde a' spanyol kormány
mindenkor hangosan fog a' eselszövények ellen nyilatkozni, 's tudni fog-
ja azokat, bár honnan jöjenek, nyilt erőszakkal megtorlani, mert a' nem-
zetek élete csak böcsületjökben alapszik. A' spanyol inkább meghal,
mintsem gyalázatot tűrjön el. — Az ideigl. kormányzóság közbocsána-
tot hirdete minden politikai vétkesnek, kivévén a' tisztviselőket 's papo-
kat. — Madridban torzkép jelent meg, mellyen Maroto Esparteroval shak-
koz. M. ezt mondja: „Shakk a' királynak; Espartero pedig: „Shakk a'
királynénak!“ —

(Surlódás a' baszk tartományokkal.) A' guipuscoai junta küldöttje
nov. 28-ikán hosszasan értekezett a' ministerelnökkel 's belministerrel,
de elégtellenül távoztak, mert midőn a' baszk tartományok neheztelést
emléte némely kormányrendeletek miatt, mellyek szabadságikkal ellen-
keznek, csak azon ki nem elégitő választ nyeré, hogy a' kormány e' sza-
badságot főn fogja tartani, mennyiben az alkotmányos rendszerű egységgel nem
ellenkezik. E' nyilatkozatból erőszakos kormánycsapást vélnek jósolhatni
a' baszk szabadítékok ellen, mi nagy mértékben nyugtalanítja a' béke
barátit. —

Anglia.

(A' parlamentnyitási nap meghatározatott.) A' dec. Siki hivata-
los lap szerint a' parlament dec. 10-ikétől jövő január 26-ikáig halasztat-
tott el, melly napon mindazáltal bizonyosan meg fogják az üléseket kez-
deni. — Jones, a' kéményseprő fia, eddigi vallomásából kitűnik, hogy
esze nincsen helyén; ő, mint mondja, igen érdekesnek gondolja a' király-

nét öltözésében láthatni, midőn egészen tanuk nélkül véli magát
lenni. A' fiúnak e' vallomása mutatja, hogy őrvöngése daczára is nem
igen rosz vagy botor izlése van. —

(Lajos Fülöp a' spanyol ügyben nem boldogul Angliával. Politikai
nézetek.) London, dec. 3-ikán: „Mounier b. két okbul vala Londonba
küldetve. Az első főbb és titkos, azon kívánatot fejez ki Lajos Fülöp-
nek, miszerint Krisztina királynénak ismét ki lehetne eszközölni Spa-
nyolország kormányzatát; a' 2-ik, melly egyszersmind az elsőnek rejtő
leplül szolgálja, kereskedési alkuttárgyazott Ang. és Franciaország közt.
Guizot el van határozva minden áron e' szerződést kieszközölni, mert né-
zete szerint ez azon egyetlen mód, mellyel kereskedő nemzet ellenében
kitölthetni azon nagy hézagot, mit Franciaország és Anglia szövetsé-
giben a' jul. 15-iki szerződés okozott. Mounier b. igen alkalmas férfi e'
cél létesítésére; első oka küldetésinek mindazáltal nem sikerült, mert
Melbourne határozottan kimondá, hogy e' pillanatot a' spanyol ügyekbe
avatkozásra nem véli kedvezőnek, miután ő britt fős. kormány igen szí-
vén viseli Iik Izabella trónja szilárd megalapítását. Ha egyébiránt
ollyasmire egykor alkalom nyílnék is, Anglia oly hű szövetségese Ausz-
triának, hogy tudta nélkül semmi ily vállalatba nem fogna bocsátkozni.
— A' M. Herald szerint a' német szövetség csöndesen 's titkosan olly
harczkészületeket tön, hogy minden pillanatban bátran sikra szállhat
bármilly roppant francia hadsereggel. Egyébiránt Anglia folyvást bé-
kés intézkedésre szólítgatja Franciaországot, 's ha ez nem használ,
ugy tavaszkor hihetőleg támadó föllépésre is készek leendnek a' szövet-
ségesek. — Az angol raktárakban 2 Sezer nagy álgyu áll készen 's ehz
arányzott számu más minden nemű fegyver. —

Franciaország.

(A' válaszföllirat elfogadtatva. Vélemények a' kamraülések eddigi
szelleméről. Montholon irata Soult tábornaghoz.) Miután Thiers a' dec.
5-iki kamraülésben Desmousseauxt alaptalan vádjai miatt derekasan le-
szidá, némelly rövid közbeszólások történtek csak, mire az egész válasz-
fölliratot 247 szóval 161 ellen, tehát 86 szónyi többséggel elfogadták,
egyedül ezen kifejezést: „Bizzék fős. csillágában“, erre módosítván
„Bizzék fölséged Franciaország szerencsésében.“ Habár a' válasz-
föllirat - vitatásban győzött is a' ministerség, 's a' békét pillanatra
biztosítá, azért senki, ki a' vitákat 's minden színű nevezetesb férfiak
beszédit figyelemmel kísérte, tekintettel lévén egyszersmind a' népvéle-
mény nyilatkozására, nem fog többé kéteskedni, hogy a' londoni szer-
ződés egészen új korszakot képez az európai nagy hatalmak kölcsönös
viszonyiban, 's új veszélyek hosszú sorát készíté el. Az angol szövetség
minden párt, minden osztály előtt olly gyűlöletes lön, hogy huzamosb időig
egy francia kormányférfi sem fogja ezt sikerrel ajánlhatni. Továbbá,
minden németországi ellenmondás 's ovás daczára is minden francia el-
mében inkább meggyökeresült azon gondolat mostan, mint valaha, hogy
Franciaországnak a' rajnai határvonalat ki kell küzdeni. A' német ellen-
mondásoknak kettős sikere volt: e' gondolat kifejezésiben a' francziák
vigyázóbbak lettek, szöszéken és utczákon; de midőn lemondtak a' Pro-
paganda sikeres használhatásáról Németországban, mivel a' németek ro-
konérzetiben nem bizhatnak, egyszersmind annál nyiltabban 's határozot-
tabban kezdik pöngetni azon más módot, mit a' restauratio óta olly sok-
szor emlegettek legsikeresebnek a' rajnai határok megszerzésire 's fran-
czia hatalom tulnyomósága visszaserzésire a' szárazföldön, 's ezen
mód: a' moszka szövetség. E' boldogtalan eszmét egyhangulag pártolja
most Berryer, Mauguin, Carné, Tocqueville, Dreux-Brézé, Molé,
Lamartine és Jouffroy. Thiers minden tekintet nélkül ragaszkodik min-
den népszerű eszméhez, 's ha még nem nyilatkozott mellette a' baloldal,
azt csupán annak kell tulajdonítani, mivel ez, évek óta olly igen határ-
zottan buzgott Anglia és Lengyelország mellett 's Russzia ellen, hogy
minden esetre átmenti időszakra van még szüksége. A' moszka kormány,
számos ügyviselője által, kiktől mindenütt legpontosb szolgálatot kap,
rég tudja már a' kedélyek ezen irányát, és saját módja szerint nagy böl-
ceséggel 's vigyázattal törekvék ez irányt megelőzni. Azon befolyás,
mit moszka ügyviselő az itteni sajtóra magoknak tudtak szerezni, már
huzamosb idő óta nyilvánult, hogy a' „Presse“, „Capitole“, 's „Com-
merce“ eddig még csak igen kevesen tudtak, az abban áll, hogy a' nagy
befolyásu Jour. des Débats szinte kedvezőn hallgat az éjszaki suttogá-
sokra, ámbár kissé vigyázóbban engedi magát azon érdekek által vezetett-
ni. E' változást e' lapon már egy év óta vehetni észre. St. Marc-Girardin
hosszasb idő óta nem nyilváníthatja már Russzia elleni éles czikkjeit.
Mult nyáron igen kedvező ítéleteket közle a' Jour. des Débats a' moszka
kormányzatról T. moszka országnagytól, ki e' czikkje miatt hosszab
időig Parisban tartózkodhatásra kapott kormányától szabadságot. Azon
pillanat óta a' Jour. des Débats részvényeinek nagy része roppant áron
moszka kezekbe jutott. A' kamraviták fordulatóból bizton jósolhatni,
hogy a' Jour. des Débats rövid idő mulva nyiltabban lépend föl új irányá-
val. Vannak azonban nagytekintetű férfiak, kik ez új irány veszélyességét
egész fontosságában látják, 's teljes erejökbul dolgoznak ellene. Ezek-
hez tartozik kitűnőleg a' fiatal Montalembert gr., ki Németországot olly
jól ismeri, hogy emberiségi 's miveltsegi tekintetből sem szeretne a'
moszka kormánnyal szövetkezni. — Krisztina királyné Flórenczbe uta-
zott, miután látta, hogy céljait nem érheti el, 's csak terhére van a' ki-
rálynak. Jelenléte Parisban naponkint 1500 frankjába került a' kir. esa-
ládak, mi kellemetlenül nyomá a' büszke Krisztinát, ki Spanyolország
romjaiból annyit tudta magával kimenteni, hogy senki vendégszereteté-
re nem szorult. — Montholon tábornok következő levelet intéze Soult tá-

bornagyhoz: „Ham, nov. 1-sején: „Tábornagy ur! A' császár Franciaországának monda, hogy én őt sz. Ilonán mint fia ápolam, ő engem végintézete első teljesítőjének nevezte ki; sőt még többet tőn, mert azt akará, hogy legkitünőbb megtiszteltetésben részesüljek, utolsó leheletét fogadjam el és szemeit zárjam be. Sz. Ilona szigetre mint kir. biztos mehetni, mivel a' trónhoz soha nem közelíték. A' császár halandó maradványait utolsó nyughelyekre kísérhetni azon pillanattól, midőn francia földnek visszaadatnak, oly jog, mit szabadságban levén, követeltem volna; most azonban kegyelem, melyért mint fogoly könyörgök. Tábornagy ur, teljesítse Ön e' tiszteletteljes és sürgető kérésemet, méltóztassék megengedni, hogy e' jámbor gyermeki kötelességet teljesíthessem, 's esküvel ígérem Önnek, hogy azon hűség 's böcsületérzés, mi engem sz. Ilonára vezérle 's ottan tartóztata mig a' császár élt, legközelebb Boulogne partjaira vetett, most is, mindjárt a' temetési ünnepély véghez mente után a' hami falak közé visszavezérlend. Tisztelettel vagyok 's a' t. Montholon tábornok.“ — A' Moniteur hivatalosan közli, hogy Joinville hg az egyenlítő alatt sz. Ilonától visszahajóztakor, megtudván, miszerint a' jul. 15iki szerződés aláírása miatt a' nagy hatalmak 's Franciaország közt meghasonlás uralkodik, azonnal nyilvánítá, hogy ellenséges hajóhaddal összeütközés esetén a' rábiztatott drága ereklyétől semmi áron nem fog megválni, hanem inkább az egész hajót tengerfenékre süllyesztendi. A' fiatal hg e' férfias határozatában az egész hajónép egyhangulag megegyezett. Belle-Poule 's Favorite hajókról 400 matróz Cherbourgól egészen Parisig fogja Napoleon csontjait kísélni. — A' följobbviteli törvényszék Lafarge Mária ügyében dec. 12ikén helybenhagyá az első ítéletet. — Legközelebb a' titkos költségeket tárgyzó törvényjavaslatot terjesztendi a' kormány a' kamra elibe. —

(A' király nyilatkozata a' válaszfőirat vételekor. Elegy.) Paris, dec. 8-án: „A' követkamrai nagy küldöttség tegnap esti kilenced félkor nyújtotta át ő felségének a' válaszfőiratot, mellyek fölolvatatása után következéssel nyilatkozott a' király: „Követ urak! Kívánám Önöket magam körül összegyűjtve látni. Minél inkább látam a' szenvedélyeket forni, annál nagyobb mértékben érzem annak szükségét, hogy a' kamra együttmunkálása által segítssem, és segélyiben az eszközt föllehessem a' viszonyok komolyságának ellenállhatni. A' nagy kormányhatalmak tökéletes öszhangzó véleménye a' világnak meg fogja mutatni, hogy midőn Franciaország maga és Európa számára a' béke jótétit illőn böcsüli, egyszersmind el van határozva méltósága 's rangja, hazánk e' dicső öröksége föntartására az európai nemzetek közt, mit számára mindenkor tudni fogok biztosítani. Azon főirat által, mit nekem most átnyújtottak, méltón feleltek meg Önök várákozásomnak, 's mondhatom, Franciaország várákozásának. Hála Önöknek ezért! Szívem azon kívánatokul, miket Önök táplálnak, 's azon érzelmektől, miket irántam 's gyermekim iránt táplálnak, mélyen meg van hatva.“ — Humann tegnap terjeszté követkamra elibe az 1841iki költségvetést, melly szerint a' költségek mintegy 160 millió frankkal haladják meg a' bevételt, mit következő észrevételre használ a' Charivari: „Tekintetek csak a' császársági költségvetésre, 's látni fogjátok, hogy a' „béke minden áron“ tiszerte több kerül az austerlitz-i és wagrami diadaloknál. Most még csak azon súlyos kérdés kíván megfajtást, hogy vajjon nyilvános jóllétünk vagy nemzeti böcsületünk áll e' nagyobb veszteségben? Most a' költségvetések súlya alatt akarnak bennünket megfojtani, mintha a' gyalázat súlya nem elég erővel fekünnék már rajtunk!“ Ugyan a' Charivari Napoleon csontjai átszállítását következő keserű kérdésre használja: „Mondják, hogy a' császár egészen olyan, mint midőn eltemették; vajjon mondhatja e' Napoleon, hogy Franciaország is oly állapotban van, minőben ő hagyta?“

A' spanyol menekvők ügye a' követkamrában. Elegy.) A' követkamra dec. 9iki ülésében a' spanyol menekvők ügye kerülén szönyegre, Dugabé kérdé a' ministerséget: nem fog e' valamit a' sp. közbocsánat iránt kamra elibe terjesztetni, mire Guizot felelé, hogy a' kormány Spanyolország belviszonyaiba nem szándékozik avatkozni, ezután Larzy sértőnek találá a' menekvők számára kívánt segélypénz „irgalmas adakozásnak“ neveztetésit, mivel véleménye szerint Franciaországának szent kötelessége azokon segíteni, kik határiban menedéket keresnek. Egyszersmind érinté a' szónok a' Nationalban megjelent nyilatkozványt Ferrertől Guizothoz, mit egyébiránt a' minister alaptalan koholmányának monda, és utóbb sajnosan emlité, hogy az angol befolyás napról napra nagyobb kárt okoz Franciaországnak a' spanyol félszigeten. Némi érdektelen közbenszólás után nagy többséggel fogadá el a' kamra a' ministerségi indítványt 's 700ezer frankot ajánlott a' menekvőknek. — Miatán Joinville hg rendeltetése Napoleon testét egészen Parisba hozni, tehát küldetésének csak a' császár temetése után leend vége. A' hg Normandíe gőzösön is parancsnok maradand, 's Courbevoienál vezérlete alatt viendik szárazra a' koporsót. Utközben senkit nem szabad hajóra bocsátani. Rouenban halotti mise fog tartatni. A' gőzös csak 15ikén jókor reggel vetend horgonyt, 's akkor jutand először francia földre a' császár holtteste; de boldog ég, milly körülmények közt! Ugyan milly arczzal menend a' mostani ministerség a' császár holtteste mögött! Guizot annyira érzi állapotja fonakságát, hogy egészségi változás ürügye alatt a' temetés napján távol akar Paristól lenni. Hernandez touloni könyvtárában nagyböcsü kéziratot leltek Korzika politikai 's katonai helyzetéről, mellyet Napoleon 1793ban jun. 1jén írt, midőn még tüzérkapitány volt. Lalande hajóvezér tartalékesapatját 3 sorhajóval szaporítottá a' kor-

mány. — A' moszka szövetség emlegetése a' követkamrában nagy ingerültséget szüle a' nép közt, mert Lengyelország árnyéka vérlepellet választja el Russziát a' franciaországi többség véleményétől. —

Olaszország.

Roma, dec. 1. Szép téli időnk van 's a' meleg 8 — 10 foknyi. Mig Olaszország déli és éjszaki részein a' sok esőzés miatt panaszkodnak, nálunk oly szárazság van, hogy esőért könyörögnek az egyházakban. Mióta az Apennin téli fehér köntösbe öltözött, Romában az egészségállapota nemcsak javult hanem a' himlő pusztítása egészen megszűnt. Ezt azon családok megnyugtatósaért közöljük, mellyeknek valami tagja itten tartózkodik. Még azt is hozzá tehetjük, hogy igen kevés kivétellel, egy idegent sem lepott meg és tudunkra egy sem halt meg benne. Némellyek szerint itt a' himlőben és torokgyíkban 12 ezer fölserdült és gyermek halt meg. Azt mindenki meg fogná köszönni a' kormánynak, ha köztudomásra tenné: mennyi halt csakugyan el, mi azt hisszük, hogy a' rebesgetett 12ezer, egy negyedét nem haladja meg. —

Jóniai Szigetek.

(Pusztító földrengés) Carvella Ferencz, orvosdoctor és chemia prof. Zante szigetén, a' velencei újságban borzasztó színekkel főtí az utóbbi pusztító földrengést. „Mi jelenleg csupa romok közt élünk — így ír Carvella ur — Zante egy ellenség álgynyi által szétrombolt városhoz hasonlít; csak kevés házat kímélt meg az octob. 30kán reggeli 9 óra után bekövetkezett iszonyú földrengés. Bármerre tekintünk, mindenütt beomlott épületfalak meredeznek felénk, 's hol a' házak még fen állanak, minden pillanatban azok halomra dőlését várhatni. Általában egy ház síncs, melly erős repedéseket nem kapott. A' szerencsétlenség még sokkal nagyobb a' vidéken. Szép és népes faluk egészen semmivé lettek 's a' még fenállók tetemesen sérültek meg. A' város közelében majd valamennyi mulatóház meg annyit dűledék. Szóval: mindenütt csak pusztulás és enyészés. Ha éjidején gyakorolja ezen hatalmát a' természet, ugy sok száz ember veszett volna el: a' várbán egyetlenegy katonai laktanya, egyetlenegy ház sem maradt meg, 's így az egész örség vagy legalább annak nagy része az épületek romjai közt lelte volna sírját; de áldassék isten! a' városban és falukon összesen csak 8 halott és 30 kisebb-nagyobb mértékben sebesült találtak; a' halottak közt van 2 angol gyermek. — Tollam gyöngye e' pusztítás pillanatában a' benszűlöttek és idegenek ijedelmet föstenni. Minden oldalról szívzaggató kiáltozás, jajveszékelés, és sikoltozás támadt; mindenki bódult fővel futott ide stova az utcákon, 's azután mindenki saját családját ment fölkeresni. Mind-egyiknek arczán vala olvasható a' szorongató aggság; kiki félt, hogy házának romjai alatt egy vagy több drága áldozatot lelend. Én magam is legnagyobb veszélyben forogtam. Egy betegemet valék látogatni 's épen egy keskeny utcán tértem haza felé, midőn a' magas házak inogni kezdének. Én egész erőmből szaladásnak eredtem, csak hogy a' közel szabad térre juthassak, de a' földrengés oly természetű vala, hogy a' futás közben részeg gyanánt idestova tántorgék. Mögöttem házak omlának össze. Az első erős lökés után a' föld néhány nap folyvásti mozgalomban vala. Egy óranegyednyi idő sem mult a' nélkül, hogy gyöngébb vagy erősebb, rövidebb vagy hosszabb ideig tartott rázkodások ne következtek volna. Lassan lassan mindazáltal ritkábbak levének 's végre néhány órai szünet váltá fel. — Azonban a' rengések, mint korábbi tapasztalásból tudjuk, legalább 30 — 40 napig tartanak. A' legerősebb lökés 20 — 25 másodpercig tartott, délről keleti irányban 's hullámzó mozgással alólul fölfelé. A' tengeren levők a' szigetet hirtelen perfelhőtül eltakarva látták. A' földrengést egyazon időben, csak hogy kevésbé erőszakosnak, tapasztalák Kefaloniában. Missolonghiában, sőt, mint mondják, még Corfuban is. — Midőn a' földrengés kezdetét vevé, a' legszebb 's legderültebb nap vala; a' légmérő 18¹/₂ F. mutatott; a' hőmérő 75° állott Fahrenheit szerint. Sokan a' gyönyörű időnek örvendvén falura készültek, de egy pillanat meghiusítá kedvöket. Alig csilapult az első vész miatti félelem, minden kebelt jámbor érzés szállott meg, a' templomok megtelének emberekkel, kik térdre borulva ájtatos könyörgő szózatot emeltek istenhez. Sokan nyilvánosan gyóntak 's áldoztak, gondolván, hogy életök végórája megjelent. Estve 's a' következt napokon szent bucsújárast tartott a' nép, 's védszentünk ereklyéi kitétetek, 's megható jelenet vala látni, mint gyülekszik, tolong, fut a' sok ember rang és sorskülönbség nélkül össze; mint omlik a' védszent tetemi előtt földre 's rimánykodik segítségért. Köz böjt rendelteték, mellyet a' nép közül még azok is szigorúan megtartottak, kik bizonyos eszméket csak pórhoz illőknek vélnék. Oly nagy volt a' szerencsétlenség benyomása — minden emberre. — Évkönyveink egy század leforgása alatt öt erős földrengést említenek, 's mindegyikre közönségesen a' harmadik évtizedben egy újabb következett. Az, mellyet 1820ban megélttem, szinte igen erős volt, de a' mostanival sem erejére sem következményire nézve még csak hasonlításba sem jöhet. Ez, mint az éltesebbek állítják, még az 1791kit is felül haladja. A' pusztítások irtóztatók. A' kárt több mint másfél millió ezüst tallérra becsülik. Halát adhatunk az isteni gondviselésnek, hogy az időjárás még folyvást igen szép és kedvező. 's legalább van remény, hogy a' zordonabb évszakasz bekövetkezte előtt a' házakat lakhatókká tehetni, valamint falukon is a' pórviskókat ismét fölépíthetni. Sok szerencsétlen falusi lakos több éjszakát szabad ég alatt volt kénytelen tölteni, miután összeomlott hajlékában csak egy zugoly sem maradt, melly neki ótalmat nyújthatott volna. —

Legújabb hír: *Ali meghódolt, és békét kötött Napierral.*

A' karácson-ünnepek miatt jövő szombaton Jelenkor nem jelenik-meg.

Szerkeszti Helmezy. — Nyomtatja angol gyors-sajton Trattner-Károlyi, uri-uteza 453.